

РЕШЕНИЕ

№ 369

гр. Перник, 07.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Симона Пл. Кирилова

при участието на секретаря Кристина Ант. Иванова
като разгледа докладваното от Симона Пл. Кирилова Гражданско дело № 20221720102787 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 235, ал. 1 ГПК.

Образувано е по искова молба на М. М. П. срещу „Кредит Тайм“ ЕООД.

Ищецът твърди, че страните са обвързани от договор за паричен заем № *****, по силата на който на ищцата била предоставена в заем парична сума в размер на 1200 лв., платима на 14 вноски на всеки две седмици, без посочен размер на месечен лихвен процент. В чл. 4 от Договора било уговорено, че е необходимо в тридневен срок предоставянето на обезпечение – две физически лица, поръчители, отговарящи на определени условия или банкова гаранция. Още към момента на сключване на договора на ищцата била начислена неустойка в размер на 774,62 лв., поради непредставяне в срок на надлежно обезпечение. По този начин общата сума, която следвало да бъде върната на кредитора възлизала общо на 2118,34 лв. (главница 1200 лв., възнаградителна лихва 918,34 лв. и неустойка 774,62 лв.) и била погасена изцяло от ищцата. Изложени са подробни правни съображения за нищожност на договора за потребителски кредит, евентуално – на отделните негови клаузи, уреждащи описаните допълнителни парични задължения, поради което се твърди, че ищцата е следвало да върне единствено чистата сума, а платеното от нея във връзка с неустоечното задължение е получено от ответника без основание.

При изложените твърдения се иска ответникът да бъде осъден да заплати сумата от 50 лв., представляваща **частичен иск** от общо 774,62 лв. – недължимо платена неустойка по договор за потребителски кредит, ведно със законната лихва от депозиране на ИМ. Претендира разноски.

Ответната страна в отговора на исковата молба, подаден в срока по чл.131, ал.1 ГПК, изразява становище за неоснователност на иска и моли същият да бъде отхвърлен. Поддържа, че исковата молба е нередовна, предвид липсата на яснота каква сума е платил ищецът, и въвежда отвод за местна неподсъдност, предвид адреса на управление на ответното дружество в гр. София. По същество оспорва иска като недоказан и моли същият да бъде отхвърлен. Поддържа, че заемното правоотношение е валидно, а клаузите са индивидуално уговорени и са произвели действие и в този смисъл са породили задължение

за ищеца за заплащане на неустойка, която не е прекомерна. Същевременно посочва се, че клаузата за неустойка не е произвела действие. Бланкетно се прави предложение за сключване на споразумение. Прави възражение за изтекла погасителна давност.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото относими доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК и чл. 12 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Районен съд Перник е сезиран осъдителен иск, заявен като частичен, с правна квалификация **чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД**, вр. чл. 26, ал. 1 ЗЗД.

Уредбата на нищожността на договорите е дадена с императивни правни норми, установени в обществен интерес. Нищожен е договорът, при сключването на който са допуснати определени, изчерпателно изброени, правно значими пороци, вследствие на което той не поражда изначално целените от страните по него правни последици. Когато по нищожния договор е била осъществена престация, следва да се проявят правните последици на чл. 34, вр. чл. 55 ЗЗД, понеже изначално липсва правно основание, оправдаващо даването. Ако договорът за кредит е недействителен, то съгласно чл. 23 ЗПК, вр. чл. 34 ЗЗД кредитополучателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, който е получил.

Между страните са безспорни обстоятелствата относно сключването на договор за паричен заем № *****, с посочените в исковата молба параметри и клаузи, както и усвояването на заемната сума от заемополучателя. От представеното копие на договора за кредит и погасителен план към него, се установява, че същият е с предмет отпускане в заем на сума в размер на 1200 лв., платима на 14 равни погасителни вноски по 151,25 лв., с краен падеж 24.01.2018 г., уговорен е ГПР 48,85 %, фиксиран ГЛП 40,08 %. Уговорена е и неустойка по т. 16.3 от Общите условия в размер на 774,62 лева – при непредставяне на обезпечение – запис на заповед, издаден от заемополучателя, поръчител, отговарящ на определени условия, или други подходящи обезпечение. Приложен е погасителен план, видно от който размерът на месечната вноска възлиза на 95,92 лева, а размера на месечната вноска на задължението за неустойка при липса на обезпечение възлиза на 55,33 лева, като по този начин общият размер на погасителната вноска възлиза на 151,25 лева – колкото е размерът на месечната вноска, посочена и в договора.

Възникването в полза на ищеца на вземането, предмет на насрещната претенция, се поражда от следните материални предпоставки: 1) процесната сума 774,62 лв., да е излязла от патримониума на ищеца; 2) тя да е постъпила в имуществения комплекс на ответника и 3) това разместване на блага от имуществото на ищеца в имуществото на ответника да е без правно основание, т. е. без да е бил налице годин юридически факт, без да е съществувало валидно правоотношение между страните.

В процесния случай **не** са ангажирани доказателства, от които пълно и главно да се установява плащане на процесната сума.

Вещото лице по ССЧЕ е уточнило, че данни не са представени нито от ищеца, нито от ответника. С определението по чл. 140 ГПК съдът е задължил ответника да представи копие от кредитното досие и справка относно актуалния размер на задължението, с указване на възможността за прилагане последиците по чл. 161 ГПК, като с молба от 27.09.2022 г. ответникът е уточнил, че кредитното досие е унищожено, поради изтекъл срок за съхранение, а по отношение на справка за актуалния размер на задълженията по кредита посочва, че „кредитът е приключен и ищцата няма задължения на него“, без изрично уточнение какво включват тези задължения. Същевременно, в отговора на исковата молба се твърди, че „в случая клаузата за неустойка не е произвела действие“. Други доказателства от ищеца досежно твърдението за плащане – извън искането за ССЧЕ, която да работи на база счетоводството на ответното дружество, не са ангажирани, въпреки указанията на съда по чл. 146, ал. 2 ГПК, инкорпирани в определението по чл. 140 ГПК.

Представеното копие на погасителен план – л. 10, на който се твърди, че има отбелязвания от ответника, не установява пълно и главно релевантния факт. Съгласно чл. 77, ал. 3 ЗЗД, ако длъжникът е изпълнил задължението си само отчасти, кредиторът е длъжен да отбележи върху документа полученото изпълнение и да даде разписка на длъжника. В случая копие на погасителен план, за което се твърди, че са извършени отбелязвания от ответника (което обстоятелство не се оспорва), има характера именно на разписка за **частичното** изпълнение в хипотезата на чл. 77, ал. 3 ЗЗД. Видно от копие на документа, погасени са не всички, а 6 вноски, всяка по 151,25 лв., т.е. **общо 907,50 лв.**, която сума **не покрива** главницата по кредита. Независимо от въпроса за действителността на кредитното правоотношение, същата във всеки случай на практика би подлежала на връщане на заемодателя – по силата на задължение по договора за заем, ако договорът е действителен, **или** съобразно законната последица на чл. 23 ЗПК, вр. чл. 34 ЗЗД, основана на общия принцип на забрана за неоснователното обогатяване, ако договорът е недействителен. В този смисъл, във всеки случай е налице основание за имущественото размятане от 907,50 лв., доколкото отпуснатата заемна сума е на по-висока стойност – 1200 лв. Няма доказателства за извършвани от ищеца плащания в размер, **надхвърлящ** чистата стойност на кредита, конкретно в размер на **още 774,62 лв.** неустойка, съобразно твърденията в исковата молба.

Съгласно общото правило на доказателствената тежест, всяка от страните следва да установи настъпването на юридическите факти, с които свързва благоприятни за себе си правни последици. Това доказване следва да бъде пълно и главно, тоест – да установява по несъмнен и безпротиворечив начин настъпването на релевантните обстоятелства. В конкретния случай ищецът носи тежестта да установи пълно и главно **положителни** факти – конкретно факта на твърдяно плащане. Тоест, факти, които по дефиниция при осъществяването си в миналото са оставили материални следи (доказателства – писмени, веществени), по които при решаване на делото може да се направи извод за настъпването им. Всеки положителен факт предизвиква промяна в средата, в която се осъществява, поради което страната, която твърди положителния факт, с който свързва благоприятни за себе си правни последици, носи и тежестта да докаже по положителен начин обстоятелствата, установяващи нейното твърдение. В конкретния случай такива доказателства биха могли да бъдат разписки за плащания, банков превод и т.н., включително и по арг. чл. 77 ЗЗД.

В този контекст, искането на ищеца всички относими към плащането доказателства да бъдат изискани от ответника и спрямо него да се приложат последиците на чл. 161 ГПК, без сам ищецът да представя доказателства, с които самият той би следвало да разполага по арг. чл. 77 ЗЗД, на практика цели да се **заобиколи** законоустановената тежест на доказване, като възложи процесуалните последици – свързани с (не)установяване на конкретни факти, върху насрещната страна, която по начало не носи тежест на пълно и главно доказване на факт, неизгоден за самата нея.

Съгласно чл. 182, изр. 2 ГПК *редовно водените счетоводни записвания могат да служат като доказателство на лицето или организацията, които са водили книгите.* Обстоятелството дали счетоводните записвания са водени редовно или нередовно се отразява върху доказателствената им стойност в процеса. Независимо обаче от начина на осчетоводяване на плащанията **при ответника** и подаваната от ответника информация към БНБ, **ищецът** не се освобождава от процесуалната тежест да установи при условията на пълно и главно доказване твърдения факт, че е извършвал плащания, вкл. и по арг. чл. 77 ЗЗД – с разписка, фискален бон, платежно нареждане от банков превод или друг превод и др. Обратното разбиране би почивало на грешна логическа конструкция и на практика би обърнало доказателствената тежест в процеса.

Неизпълнението на процесуалната (в случая доказателствена) тежест се свързва с

настъпване с настъпване на съответни (неблагоприятни) **за съответната** страна правни последици. Те обаче не следва да настъпят в правната сфера на насрещната страна.

Ето защо при липса на установяване на първата материална предпоставка на исковата претенция – имуществено разместване, е безпредметно обсъждането на останалите предпоставки, в частност – инцидентното обсъждане на съображенията за нищожност на договора за кредит, релевирани като довод за липса на правно основание за имуществено разместване по смисъла на законовата норма. Искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на ответника следва да бъдат присъдени разноски. Основателно е възражението за прекомерност на претендирания от ответника адвокатски хонорар в размер на 480 лв. – л. 31. Съобразно липсата на фактическа и правна сложност на делото и материалния интерес съдът намалява същия до 300 лв., с оглед редакцията на чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1/2004 г., действала към момента на сключване на договора.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявеният от **М. М. П.,** ЕГН *****, чрез адв. Д. М., срещу **„КРЕДИТ ТАЙМ“ ЕООД,** ЕИК 203615520 осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 34 ЗЗД, вр. чл. 23 ЗПК за осъждане на „Кредит Тайм“ ЕООД да заплати на М. М. П. сумата в размер на 50 лв., представляваща **частичен иск** от общо 774,62 лв. – недължимо платени суми за неустойка по договор за паричен заем № *****

ОСЪЖДА М. М. П., ЕГН ***** **да заплати** на **КРЕДИТ ТАЙМ“ ЕООД,** ЕИК 203615520 **на основание чл. 78, ал. 3 ГПК** сумата от **300,00 лева** – разноски пред Районен съд Перник.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Окръжен съд Перник в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните на осн. чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Перник: _____